

ת"פ 26719/08/20 - מדינת ישראל - פמ"ד נגד סמיון אבייב, אבידת איליאגויב

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 26719-08-20 מדינת ישראל נ' אבייב(עציר) ואח'
תיק חיצוני: 488578/2020

בפני כבוד השופט יובל ליבדרו
המאשימה:
מדינת ישראל - פמ"ד
ע"י ב"כ - עו"ד גיורא חזן
נגד
הנאשמים:
1. סמיון אבייב
ע"י ב"כ - עו"ד יוסף גגולה
2. אבידת איליאגויב
ע"י ב"כ - עו"ד מרים שמש

גזר דין

מבוא

1. נאשמים 1 ו-2 (להלן: "הנאשמים") הורשעו על-פי הודאתם, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, בביצוע עבירות כדלקמן:

נאשם 1 - ייצור הכנה והפקה של סם, עבירה לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: "פקודת הסמים"), השחתת מתקן חשמל, עבירה לפי סעיף 55 לחוק משק החשמל, התשנ"ו - 1996 ונטילת חשמל, עבירה לפי סעיף 400 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין");

נאשמת 2 - סיוע לייצור הכנה והפקה של סם, עבירה לפי סעיף 6 לפקודת הסמים בצירוף סעיף 31 לחוק העונשין ועבירה של נטילת חשמל עבירה לפי סעיף 400 לחוק העונשין.

כתב האישום

2. הנאשמים הם בני זוג ובמשך מספר שנים התגוררו יחד בבית בירוחם (להלן: "הבית"). החל מחודש ספטמבר או אוקטובר 2019 הנאשמים עזבו את הבית ועברו להתגורר יחד בשכירות בבית אחר בירוחם. מספר חודשים לפני 5.8.2020 החל נאשם 1 לרקום תכנית לגדל בבית סם מסוכן מסוג קנבוס בכמות מסחרית (להלן: "הסם").

לשם כך הצטייד נאשם 1 בצידוד הדרוש לצורך גידול הסם ובין היתר במספר מזגנים נוספים, מנורות חימום,

שנאים, מערכת אוורור, חומרי דישון, הדברה וציוד השקיה.

בנוסף לכך, נאשם 1 או מי מטעמו, חיברו כבל חשמל פיראטי לעמוד של חברת החשמל שליד הבית, העבירו אותו ישירות אל תוך קופסת הנתיכים הפרטית של הבית ובכך גרמו לפגיעה בציוד ובתשתיות של חברת החשמל ולסיכון בטיחותי. נאשם 1 השתמש בחיבור זה כדי להפעיל את הציוד החשמלי ששימש לגידול הסם בבית וזאת בכוונה להימנע מתשלום על השימוש בחשמל לחברת החשמל.

נאשם 1 התקין את הציוד הדרוש לגידול הסם בשלושה חדרים ובמעברים ביניהם בקומה התחתונה של הבית, ובחלל אחד נוסף בקומה העליונה של הבית. בחדרים אלו גידל נאשם 1 את הסם, השקה אותו וטיפל בו כנדרש. בנוסף לכך, באחד מחדרי הבית בקומה התחתונה וכן במחסן בנוי בחצר הבית, תלה נאשם 1 והניח שתילים של הסם לייבוש.

בשלב מסוים נאשמת 2 הצטרפה אל נאשם 1 וסייעה לו בגידול הסם ובטיפול בו.

הנאשמים גידלו והחזיקו בבית כאמור לעיל בכ-500 שתילים של סם מסוכן מסוג קנבוס בשלבי גידול שונים, במשקל כולל של כ-120 ק"ג.

3. במסגרת הסדר הטיעון הצדדים לא הגיעו להסכמה עונשית. לצד זאת, הצדדים הציגו הסכמה דיונית ביחס לאופן הטיעון בכל הקשור לעתירת המאשימה לחלט את הבית. במסגרת הסכמה זו נמסרה מפי הצדדים הצהרה עובדתית משותפת, שתפורט בהמשך, הצהרה שהיוותה את הבסיס לטיעון המשפטי של הצדדים ביחס לסוגיה זו. כן הוסכם, כי בעניינה של נאשמת 2 יתקבל תסקיר של שירות המבחן, הגם שהמאשימה לא התחייבה לאמץ את המלצת השירות.

תסקירים

4. בעניינה של נאשמת 2 התקבלו שני תסקירים של שירות המבחן.

מהתסקיר הראשון (מיום 1.7.2021) עלה כי נאשמת 2 היא בת 55, גרושה, אם לשלושה ילדים בוגרים, סיימה 12 שנות לימוד, נולדה ונישאה לאבי ילדיה בקווקז, עלתה לארץ בגיל 27 יחד עם בעלה ושני ילדיה, את בן הזקונים ילדה בארץ, הייתה המפרנסת העיקרית וחווה יחד עם בעלה קשיי הסתגלות, התגרשה מבעלה עקב התנהגות פוגענית, הכירה את נאשם 1, בן זוגה והידוע שלה בציבור ב-16 השנים האחרונות, שאף הוא אלמן ואב לארבעה ילדים וגידלו יחד את שבעת ילדיהם, ובשנים האחרונות סובלת ממחלות כרוניות. טרם מעצרה התגוררה נאשמת 2 עם נאשם 1 ועם בנה בבית.

נאשמת 2 השתלבה ועבדה כלבורנטית במפעל ומהמלצה שהציגה ממקום עבודתה בפני שירות מבחן עלה כי היא עובדת מסורה ומקצועית.

נאשמת 2 שיתפה כי היא ונאשם 1 נקלעו לחובות גדולים שאילצו אותם להשכיר את הבית ולעבור לגור בשכירות בבית קטן יותר.

נאשמת 2 הודתה בביצוע העבירה אך הטילה את האחריות לביצועה על נאשם 1 אשר ביצע את העבירה ללא ידיעתה. לדבריה מסר לה נאשם 1 כי השכיר את הבית לאחרים. נאשמת 2 הוסיפה כי התוודעה לשיתלי הקנבוס שגידל נאשם 1 במקריות וכשגילתה זאת ביקשה ממנו לפנות אותם מהבית אך זה ביקש ארכה של חודש כדי לפנותם.

שירות המבחן התרשם כי נאשמת 2 מגלה עמדה קורבנית ומטילה את האחריות על נאשם 1, שיתפה באופן חלקי ומצמצם את חלקה בביצוע העבירה ושוללת מודעות לביצוע העבירה. שירות המבחן התרשם כי העבירה בוצעה על רקע קשיים כלכליים וכי נאשמת 2 מתקשה לבחון את השלכות מעשיה, כי קימת תלות רגשית שלה באחרים וכי היא מתקשה לפעול מתוך שיקול דעת.

לצד זאת התרשם שירות מבחן כי נאשמת 2 שמרה על רצף תעסוקתי, גילתה אחריות ומחויבות לגידול ילדיה וילדי בן זוגה, מגלה נחישות ואסרטיביות ומביעה מוטיבציה להשתלבות בהליך טיפולי.

שירות המבחן המליץ לדחות את הדיון כדי לשלב את נאשמת 2 בהליך טיפולי מתאים.

מהתסקיר השני של שירות המבחן (מיום 24.10.2021) עלה כי נאשמת 2 שולבה בהליך טיפולי, הגיעה לכל המפגשים, שיתפה פעולה והביעה ענין בתכנים. נאשמת 2 שיתפה בתחושת הבושה שחשה נוכח העבירה שביצעה וההליך המשפטי המתנהל כנגדה, בעיקר כלפי ילדיה וערעור מעמדה כאם וכסבתא בשל כך.

נאשמת 2 שיתפה את שירות המבחן כי היא נתרמת מההליך הטיפולי, חשה כי היא מפתחת ביטחון עצמי וחוסן נפשי, החלה ליצור יחסים חברתיים עם משתתפות בקבוצה, והביעה רצון להמשיך בהליך הטיפולי. שירות המבחן המליץ על דחייה נוספת של הדיון להמשך מעקב אחרי השתלבותה בהליך הטיפולי.

5. הנאשמים העידו לעונש את בתם. זו מסרה כי הוריה גידלו אותה בצורה טובה ביותר, חינכו אותה ואת אחיה ללכת בדרך הישר ולהתרחק מסמים ומכאן תחושות ההלם והכעס שהילידים מרגישים כלפי הוריהם. הבת הוסיפה כי הוריה הורים טובים, סבים טובים ועוזרים.

טיעוני הצדדים

6. **המאשימה טענה** כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם 1 נע בין 3 ל-5 שנות מאסר, ועתרה לעונש מאסר לתקופה שנמצאת במרכז המתחם לו טענה, למאסר על תנאי ולקנס.

באשר לנאשמת 2 טענה המאשימה כי מתחם העונש ההולם נע בין 20 ל-40 חודשי מאסר ועתרה בעניינה לעונש בתחתית המתחם לו טענה, למאסר מותנה ולקנס.

בנוסף עתרה המאשימה להכריז על הנאשמים כסוחרי סמים וכפועל יוצא עתרה לחלט את הבית.

המאשימה הפנתה לחומרת נסיבות ביצוע העבירות, לרבות לתכנון המשמעותי ולהתארגנות הרחבה שקדמו לביצוע העבירות, לעובדה כי הנאשמים פינו את הבית בו התגוררו והקדישו אותו לצורך הקמת המעבדה לגידול

סמים כשהם עצמם עברו להתגורר בבית מושכר, לטיב ואיכות המעבדה שהקימו הנאשמים בבית כתשתית לייצור הסם, לעובדה כי המעבדה שהקימו בבית נמצאת בלב שכונת מגורים, להתחברות הפיראטית לרשת החשמל על ההשלכות הבטיחותיות מכך, לסיבה שהניעה אותם לבצע את העבירות (רוח כספי מהיר וקל), לגניבת החשמל, למספר השתילים וכמות הסם הגדולים כמו גם לפוטנציאל פס הייצור של המעבדה.

המאשימה ערכה הבחנה בין חלקו של כל אחד מהנאשמים בעבירות, ועמדה על חלקו הדומיננטי של נאשם 1 שהורשע בעבירה המוגמרת בעוד שנאשמת 2 הצטרפה לסייע לו רק בשלב מסוים בהמשך האירוע.

המאשימה הפנתה למגמת ההחמרה בענישה כמשתקף בפסיקה. בעניין זה הדגישה את הצורך במתן משקל לפן ההרתעתי והעדפתי על-פני הנסיבות האישיות של מבצעי העבירה. המאשימה הוסיפה כי הענישה הכלכלית צריכה להיות מותאמת למניע שהביא את הנאשמים לבצע את העבירה.

המאשימה הפנתה ללקיחת האחריות החלקית של נאשמת 2 ולהטלת האשמה על נאשם 1, לעמדה הקורבנית ולצמצום וטשטוש חלקה בביצוע העבירות כפי שאלו עלו בתסקירי שירות המבחן.

לעניין החילוט הפנתה המאשימה לסעיף 36א(א) לפקודת הסמים המורה על חילוט רכוש ששימש לביצוע עבירה ולכך שרק מטעמים מיוחדים יש להימנע מחילוט. המאשימה צרפה תמונות של המעבדה ופסיקה לתמיכה בעמדתה העונשית ולעיתירתה לחילוט הבית והכרזת הנאשמים כסוחרי סמים.

7. **ב"כ נאשם 1 טען** כי מתחם העונש ההולם בעניינו של נאשם 1 נע בין 12 ל-30 חודשי מאסר. ב"כ נאשם 1 עתר להטיל על נאשם 1 עונש מאסר לתקופה שתתפוף את תקופת מעצרו (כ-14 חודשים), מאסר מותנה, ופסילת רישיון נהיגה על תנאי. ב"כ נאשם 1 הסכים גם לרכיב של קנס אך עתר לכך שזה לא יעלה על 10,000 ₪ לנוכח מצבו הכלכלי הקשה של נאשם 1 בשל מעצרו ולנוכח הסדר החוב מול חברת חשמל.

ב"כ נאשם 1 טען כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים בעניינו היא נמוכה. ב"כ נאשם 1 הפנה לכך שהנזק העיקרי בביצוע העבירות לא מומש במקרה דנן משום שהסם נתפס בשלב הראשוני של הגידול ולא הופץ לצרכנים, כשכלל לא ברור איך והאם הסם היה צריך להיות מופץ. ביחס למשקל הסם טען ב"כ נאשם 1, כי הסם נתפס בשלב שלפני הקטיפה, שלב שבו משקלו הוא מקסימלי שכן משקלו של התוצר הסופי הוא נמוך יותר. כן הוסיף שיש להתייחס לסוג הסם שגודל באופן מקל שכן מחד גיסא אין מדובר בסם שנמנה על הסמים הקשים, ומאידך גיסא המדינה מקדמת אי הפללה של משתמשים בסם זה ופועלת להקמת מעבדות גידול חוקיות של סם זה. ב"כ נאשם 1 הפנה עוד לעובדה שנאשם 1 לא הרוויח כלכלית מביצוע העבירות, לכך שהעבירות לא נעברו בתחכום ולכך שנאשם 1 אינו מעורה בעולם העברייני כנלמד מהעובדה שהסם גודל בביתו.

ב"כ נאשם 1 הפנה גם להודאתו של נאשם 1, ללקיחת האחריות, לגילו, לעובדת היותו אדם נורמטיבי, לנסיבות חייו המורכבות, למצבו הבריאותי ולתקופה הממושכת בה הוא שוהה במעצר. ב"כ נאשם 1 צרף מסמכים רפואיים והפנה לפסיקה שתומכת בעמדתו העונשית.

8. **ב"כ נאשמת 2 טענה** כי מתחם העונש ההולם בעניינה של נאשמת 2 נע בין מאסר בעבודות שירות ברף הגבוה ל-24 חודשי מאסר. ב"כ נאשמת 2 עתרה לחרוג ממתחם העונש לו עתרה מטעמי שיקום ולהטיל על הנאשמת 2 עונש שנע בין חודשיים לשלושה חודשי מאסר בעבודות שירות ומאסר מותנה. בנוסף עתרה ב"כ הנאשמת 2 להימנע מהשתת קנס על נאשמת 2 שכן זו הגיעה להסדר חוב עם חברת חשמל העומד על סך של 135,000 ₪, מתוכו שילמה כבר עשרות אלפי שקלים. יצוין, כי בפתח טיעוניה עתרה ב"כ נאשמת 2 לקבל בעניינה תסקיר נוסף של שירות המבחן, בהתאם להמלצת השירות עצמו.

ב"כ נאשמת 2 הדגישה העובדה שנאשמת 2 הורשעה בעבירת סיוע ולא בעבירה המושלמת, לכך שהסיוע לנאשם 1 החל בשלב מאוחר לאחר שהנאשם כבר התחבר לחשמל, הקים את המעבדה וגידל את הסמים, לכך שהסיוע שלה היה פאסיבי ולמעשה היא נגררה אחר בן זוגה - נאשם 1 - גם בשים לב למעמדה המשפחתי הנמוך בחברה בה היא גדלה (עולים מקווקז), לחוסר התחכום והמקצועיות. ב"כ הנאשמת 2 הצטרפה לטיעוני ב"כ נאשם 1 ביחס לסוג הסם, משקלו והעיתוי בו הוא נתפס, וטענה כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים ונסיבות ביצוע העבירה אינן מחמירות.

ב"כ נאשמת 2 הפנתה להודאת נאשמת 2, להשתלבות שלה בהליך הטיפול, לחרטה ולבושה שחשה כלפי ילדיה כפי שעלה מתסקיר שירות המבחן, לגילה המבוגר, לנסיבותיה האישיות - משפחתיות המורכבות, לעובדה כי שבה למקום עבודתה במשרה מלאה, להעדר עבר פלילי ולהתנהלותה הנורמטיבית.

ב"כ נאשמת 2 עתרה לדחות את עתירת המאשימה לחלט הבית. ב"כ נאשמת 2 הפנתה להסכמות העובדתיות אליהן הגיעה עם המאשימה ביחס לזיקתה לבית. בעניין זה הפנתה לעובדה כי מדובר בבית היחידי בו היא מתגוררת עם שני ילדיה שהם חיילים, להכנסתם הדלה של הנאשמים שמשולמת בעיקרה לתשלום חובות, למשך זמן גידול הסמים ולמשך הזמן היחסי בו שימש הבית כמעבדה לגידול סמים (מספר חודשים). ב"כ נאשמת 2 טענה כי חילוט של בית בהתאם לסעיף 36א(א) לפקודת הסמים הוא חריג ושמוך למקרים חמורים יותר מהמקרה דנן, ומכל מקום יש חובה לדאוג לאמצעי מחיה סבירים שאינם מתקיימים בעניינה של נאשמת 2 לו יחולט הבית, וזאת גם בשים לב למשכנתא הקיימת על הבית. ב"כ נאשמת 2 הוסיפה כי לטעמה נכון לראות בבית כמקום שבו נעברה עבירה ולא כרכוש ששימש לצורך ביצוע עבירה. ב"כ נאשמת 2 צירפה מכתבי המלצה שונים בעניינה של נאשמת 2, מסמך רפואי ופסיקה לתמיכה בטיעוניה.

9. **נאשם 1** מסר כי הוא יודע שהוא עבר עבירה חמורה, כי הכניס את משפחתו ל"ברוך", כי אינו יכול לסייע למשפחתו שנמצאת במצוקה כלכלית והוסיף כי הוא מצטער על מעשיו ולא יחזור עליהם.

נאשמת 2 מסרה כי היא מצטערת על מעשיה, כי היא חשה בושה בפני ילדיה וגם מהם היא מבקשת סליחה. נאשמת 2 הוסיפה כי לא תחזור על מעשיה.

דין והכרעה

10. הואיל וכל העבירות שעברו הנאשמים קשורות לאותה תכנית עבריינית, הרי שמגבשות הן "אירוע" פלילי אחד, וכנגזר מכך יש לקבוע מתחם עונש הולם אחד ונפרד לכל אחד מהנאשמים, בהתאם לחלקו באירוע.

מתחם העונש ההולם בענייננו של נאשם 1 צריך לנוע בין 30 ל-60 חודשי מאסר.

מתחם העונש ההולם בעניינה של נאשמת 2 צריך לנוע בין 12 ל-24 חודשי מאסר.

בקביעת מתחמי הענישה התחשבותי בערכים המוגנים של העבירות, במידת הפגיעה בערכים המוגנים, בנסיבות ביצוע העבירות ובפסיקה הנוהגת, והכל כמפורט להלן.

11. הערכים המוגנים בעבירות שעברו הנאשמים הם שמירה על בטחון הציבור ובריאותו ושמירה על זכות הקניין. נגע הסמים הוא נגע קשה, שיש למגרו. התוצאות של גידול והפצת סם הן תוצאות קשות ופוגעות פגיעה רוחבית במרקם החברה ובשלום הציבור לרבות ברכושו בעקיפין, וכמובן בבריאותם של צרכני הסם. בעניין זה יפים דבריו של השופט (כתוארו אז) מ' חשין בע"פ 6021/95 **אוקטביו נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 31.7.1997), פסקה 35:

"לעולם נזכור עבירת סמים מה היא, ומה הם ערכי-החברה שאנו נדרשים להגן עליהם. מעבר מזה עומדים המערערים - הם ואחרים שכמותם - אנשים שעניניהם אל בצע-כסף, ומעבר מזה עומדים צרכני הסם, אנשים אומללים שגופם ונפשם מכורים לסם. אותם עלובים תלו עצמם בסם, ואנשים רעים כמערערים מנצלים תלות זו עד-תום לגריפת כסף-רע לכיסיהם...למותר להזכיר את שרשרת העבירות הנדרש מעיסקאות הסם: צרכנים שאין הפרטה מצויה בכיסם פושטים על אחרים, שודדים אותם, פורצים לבתיהם, תוקפים אותם, והכל כדי להשיג מימון לרכישתו של הסם...מלחמת החורמה בעברייני סמים נמשכת והולכת. מלחמה קשה היא, מלחמה ארוכה, והיא כמלחמת ישראל בעמלק".

כאמור, נכונים הדברים כנגד כל שרשרת מפיצי הסם והמסייעים בידיהם לרבות כלפי מי שמגדלים את הסם, אשר מהווים את החוליה הראשונה בשרשרת ואשר ביחס לעבירה שביצעו הצמיד המחוקק עונש של 20 שנות מאסר.

בע"פ 2596/18 **זנזורי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 12.8.2018), פסקה 8 (להלן: "ענין זנזורי") התייחס השופט י' עמית לשכיחותה של עבירת גידול הסמים שנעברת גם על-ידי אזרחים נורמטיביים כמקור לעשיית כסף קל ולצורך בהטלת ענישה מרתיעה ומשמעותית גם בסמים הנחשבים לסמים "קלים":

"ריבוי המקרים המובאים לפנינו בעת האחרונה - של גידול, ייצור והפקת קנבוס לשם הפצה ומכירה, כמו גם הפצה ומכירה של קנבוס תוך שימוש באפליקציית ה'טלגראם', מעוררים את התחושה, הגם שאינה מגובה בסטטיסטיקה או במחקר אמפירי, כי המדיניות שבאה לידי ביטוי בחוק הסמים המסוכנים (עבירת קנס מיוחדת - הוראת שעה), התשע"ח-2018 (שתחולתו ביום 1.4.2019) - זלגה שלא בטובתה למחוזות אחרים. צרכנים ומשתמשים ואנשים נורמטיביים, שבעבר לא היו נכונים ליטול על עצמם סיכון להסתבך בעולם הפלילי, נכונים כיום לילך צעד נוסף ולהפוך למגדלים ולסוחרים בסם. זאת, מתוך תפיסה שגויה כי מדובר ב"סמים קלים", ובהינתן הטכנולוגיה המאפשרת מכירה והפצה קלה ו"סטריילית" של

סמים. ברם, סחר בסמים הוא סחר בסמים. ידע כל מי שמהרהר בדרכים לעשיית כסף קל, כי מדיניות הענישה לא השתנתה ובית המשפט רואה בחומרה עבירות של סחר והפצה של סמים מסוכנים, גם סמים "קלים", תוך הטלת ענישה משמעותית ומרתיעה. צרכנים ומשתמשים - ראו הוזהרתם."

12. מידת הפגיעה בערכים המוגנים בענייננו היא משמעותית, וזאת בעיקר בהתייחס לנאשם 1. הלה רקם תכנית והצטייד בציד רב ומותאם לצורך הקמת "מעבדה" לגידול סמים בבית בו התגורר עם משפחתו בעבר ואשר אותו ייחד לגידול סמים כשהוא ונאשמת 2 עברו להתגורר בבית אחר בשכירות. לצורך הגידול התחבר באופן פיראטי למתקן של חברת החשמל על כל ההשלכות הבטיחותיות הכרוכות בכך. בהתאם לתכניתו העבריינית גידל נאשם 1 בסיוע הנאשמת 2 כ-500 שתילים, במשקל של 120 ק"ג, תוך כדי שהם גונבים חשמל מחברת החשמל.

13. בכל הקשור לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות נתתי דעתי להיערכות, להתארגנות ולתכנון המעמיק שקדם לביצוע העבירות (מעבר לדירה שכורה, הצטיידות בציד מתאים, רכישת ידע, התחברות פיראטית לחשמל) כפי שניתן להתרשם גם מהתמונות שצרפה המאשימה (ת/א), לנזק שעלול היה להיגרם לו הסם שגודל היה מופץ בשווקים, לנזק שעלול היה להיגרם כתוצאה מחיבור פיראטי לחשמל, לנזק הכספי שנגרם כתוצאה מגניבת החשמל, לסיבות שהביאו את הנאשמים לביצוע העבירה (רווח כספי מהיר) ולחלקו של כל אחד מהנאשמים בביצוע העבירות.

ביחס לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ראוי לתת את הדעת לסעיף 40ט(א)(2) לחוק העונשין המורה את בית המשפט להתייחס אל "חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה".

מן הצד השני נתתי דעתי לעובדה כי הסם שגודל לא נחשב מסוג הסמים ה"קשים", כי זה נתפס בטרם הופץ אל השוק ומכאן שלא נגרם נזק ממשי לבריאות הציבור. כן נתתי דעתי לעובדה שהנאשמים לא הרוויחו בפועל מביצוע עבירות הסם, ולא נגרם נזק בטיחותי של ממש כתוצאה מהחיבור הפיראטי למתקן חברת החשמל, להבדיל מהנזק הכלכלי.

מקובלת עלי טענת הצדדים על אודות ההבחנה שיש לערוך בין חלקו של נאשם 1 בביצוע העבירות, כמי שהיה היוזם, המתכנן, המצטייד, המקים והמבצע העיקרי של העבירות, לבין חלקה של נאשמת 2 אשר התוודעה לעבירות והפכה למסייעת בידו רק בשלב מאוחר לאחר שנאשם 1 הקים את המעבדה, התחבר לחשמל הפיראטי והחל בגידול הסמים.

כתב האישום המתוקן שגובש בין הצדדים כחלק מההסדר לא מגלה הרבה ביחס לאופן הסיוע לגידול מצד נאשמת 2. כל שצוין זה שנאשמת 2 סייעה בגידול הסם ובטיפול בו. כיצד סייעה (האם שמרה על הבית או דישנה והשקתה), באיזו תכיפות סייעה (באופן חד פעמי או חד שבועי או מספר פעמים ביום), מהי מידת החשיבות של הסיוע לצורך השתכללות העבירה, כל זאת לא נדע, וכמקובל בשיטתנו, בהינתן ספק עובדתי, ההנחה צריכה להיות לטובתו של הנאשם.

מקובלת עלי אף טענת ב"כ נאשמת 2 בדבר **מידת השפעת נאשם 1 על נאשמת 2** בביצוע העבירות. זאת נלמד הן מעובדות כתב האישום המתוקן, היינו שנאשם 1 רקם התכנית בעצמו והחל בביצוע בעצמו, וללא קבלת הסכמה ושיתוף פעולה של נאשמת 2, שהיא לא רק בת זוגו אלא גם בעלת הבית בו ביקש לבצע העבירות; הן מהתרשמות שירות המבחן מנאשמת 2 ("קיימת תלות רגשית באחרים...מתקשה להבחין בין צרכיה לצרכי אחרים...קיימת נטייה להיגרר...") כאמור בתסקיר הראשון והן מהתרשמות בית המשפט עצמו מנאשמת 2 במהלך הדיונים. אכן, שירות המבחן ציין כי נאשמת 2 נוטה להטיל אחריות ממנה ולהשליכה על נאשם 1, ואולם לטעמי עמדה זו של נאשמת 2 לא רחוקה מן המציאות, וזאת במנותק מהאחריות שעל נאשמת 2 לקחת על מעשיה ומחדליה היא.

לא מצאתי לקבל את טיעוני ב"כ נאשם 1 אליהן הצטרפה ב"כ הנאשמת 2 באשר **למשקל הסם**.

ראשית, משקלם של הסמים שגידל נאשם 1 בסיוע נאשמת 2 בדירה מהווה חלק מהמסד העובדתי בכתב האישום בו הודו כאמור הנאשמים במסגרת הסדר הטיעון.

שנית, מספר השתילים הגדול שנתפס מצביע ללא ספק על כך שנאשם 1 ביקש בסיוע נאשמת 2 לגדל סם לצורך מסחרי ולא אך לצריכה עצמית.

שלישית, באשר לטענה כי אין לחשב את משקל הסם "ברוטו", היינו ככזה הכולל רכיבים בהם לא משתמשים לצורך הפקת הסם, אציין כי טענה זו כבר נדחתה. בע"פ 8988/16 אשר בן סימון נ' **מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 8.3.2017), פסקה 8 (להלן: "עניין בן סימון") הבהיר בית המשפט העליון כי:

"...וכן כי התיבה "קנבוס" מתייחסת ל"כל צמח מהסוג קנבוס (Cannabis) וכל חלק ממנו, לרבות שורשיו..." לפיכך דומה שלשון הפקודה מצביעה בפשטות על כך שמשקל הסם המסוכן הוא המשקל של כל חלקי צמח הקנבוס, ואינה מתייחסת לכמות הסם לצריכה שניתן היה להפיק מהצמח".

באשר למשקל הסם ראוי עוד לציין, כי אכן, אין לערוך חישוב אריתמטי של עונש מאסר כנגזר ממשקל הסמים, ואולם כבר נקבע כי למשקל הסם יש משמעות לא מבוטלת בשאלת העונש המוטל בעבירות סם, וזאת כנגזר מפוטנציאל הנזק. בעניין זה ראו בהתאמה ע"פ 6409/12 **מדינת ישראל נ' אלגדיפי** (פורסם בנבו, 5.6.2013), פסקה 11.

14. עיון בפסיקה מגלה מנעד של ענישה מגוון התלוי בנסיבות ה"עושה" לרבות גילו של הנאשם, עברו הפלילי, נסיבות חייו ומידת השתתפותו בהליך שיקומי כמו גם, ובעיקר, בנסיבות ה"מעשה" לרבות סוג הסם, מספר השתילים ומשקל הסם, חלקו של הנאשם, התכנון וההצטיידות שקדמו לביצוע העבירה, האם העבירה בוצעה בצוותא עם אחרים וקיומן של עבירות נלוות לביצוע העבירה. יחד עם האמור חזר בית המשפט העליון לא אחת כי ככלל בעבירות סמים השיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של הנאשם נסוגים מפני האינטרס הציבורי שבהרתעת הרבים (ע"פ 6029/03 **מדינת ישראל נ' שמאי** [פורסם בנבו, 9.2.2004], פסקה 7).

עיינתי בפסיקה שצרפו הצדדים שאל חלקה אתייחס להלן. מטבע הדברים צרף כל צד פסיקה התומכת בעמדתו העונשית.

בעניין בן סימון, אותו צרפה גם המאשימה, דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של ייצור הכנה והפקה של סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל כולל של 87.25 ק"ג, סחר והספקת סם מסוכן, ונטילת חשמל במרמה בשווי עשרות אלפי שקלים והותיר על כנו עונש של 36 חודשי מאסר. במקרה זה גידל הנאשם סם מסוכן מסוג קנבוס במעבדה שהקים בביתו שכללה ציוד ומגוון מכשירים לגידול הסם. בנוסף, סיפק הנאשם לאחר סם מסוכן מסוג קנבוס בכמות של 5.43 גרם נטו.

בע"פ 863/18 **לירן סבן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 15.11.2018) קיבל בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן מסוג קנבוס, החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, החזקת חצרים לשם הכנת סם מסוכן ושירות קשר לפשע והעמיד את עונשו על 36 חודשי מאסר חלף 42 חודשי מאסר משיקולים של אחדות ענישה ותסקירים חיוביים. במקרה זה הקים הנאשם עם אחרים מעבדה לגידול סמים וגידל 283 שתילי קנבוס במשקל כולל של 92 ק"ג נטו.

בע"פ 6299/20 **שחר חן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 4.2.2021) חזר בו הנאשם מערעורו בהמלצת בית המשפט. הנאשם הורשע בעבירות של ייצור, הכנה והפקת סמים מסוכנים, החזקת סם שלא לצריכה עצמית, החזקת חצרים לשם הכנת סם מסוכן, החזקת כלים המשמשים להכנת סם מסוכן או לצריכתו ונטילת חשמל שלא כדין ונגזר עליו עונש של 29 חודשי מאסר. במקרה זה הקים הנאשם מעבדה לגידול סם מסוכן שהתפרסה על פני 5 חדרים וגידל בה 600 שתילים של סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל כולל של 90 ק"ג.

בית המשפט העליון מצא להבהיר כי אין לקבל גישה מקלה ביחס לסם הקנבוס הואיל וזה נותר סם מסוכן האסור בשימוש.

בע"פ 871/20 **אברהם אברג'יל נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 30.3.2020) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן מסוג קנבוס, ובהחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית והותיר על כנו עונש של 26 חודשי מאסר. במקרה זה הקים הנאשם מעבדה לגידול סם מסוכן וגידל בה מאות שתילים שהגיעו למשקל של 80 ק"ג.

בע"פ 4285/17 **שירה יצחקי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 11.6.2018), אותו צרפה ב"כ נאשמת 2, קיבל בית המשפט העליון את בהסכמת המאשימה את ערעורה של נאשמת שהורשעה בגידול סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של 100 ק"ג והעמיד את עונשה על 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות חלף 12 חודשי מאסר שהטיל עליה בית המשפט המחוזי מטעמי שיקום.

בת"פ (מחוזי-חיפה) 65264-01-20 **מדינת ישראל נ' מנחם ואח'** (פורסם בנבו, 5.1.2021) אותו צרף ב"כ נאשם 1, נדון עניינם של נאשמים, בני זוג, שהורשעו בעבירות של גידול סם מסוכן מסוג קנבוס בצוותא חדא, החזקת סם מסוכן מסוג קנבוס שלא לצריכה עצמית בצוותא חדא, החזקת חצרים, החזקת כלים ונטילת חשמל בצוותא חדא.

על נאשם 1 שהורשע בגידול והחזקה של 267 שתילים במשקל של 21.4 ק"ג בנוסף ל- 2.4 ק"ג סם מסוג קנבוס הוטל עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועל נאשמת 2 שהורשעה בגידול והחזקה של 489 שתילים של סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של 54.1 ק"ג בנוסף ל- 4.5 ק"ג של סם מסוכן מסוג קנבוס הוטל עונש של 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

בת"פ (מחוזי-ב"ש) 69278-05-18 **מדינת ישראל נ' אלוכילי** (פורסם בנבו, 24.11.2019) גזר בית המשפט המחוזי על נאשם שהורשע בעבירות של גידול והחזקה שלא לצריכה עצמית של סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של 97 ק"ג בתוך מחסן במתחם ביתו עונש של 27 חודשי מאסר מטעמי שיקום

להלן תוצג פסיקה בעבירת סיוע לגידול סמים:

בת"פ (מחוזי-מרכז) 52569-05-16 **מדינת ישראל נ' זנזורי ואח'** (פורסם בנבו, 27.8.2017) גזר בית המשפט המחוזי על נאשם 2 שהורשע בעבירות של סיוע לייצור הכנה והפקה של סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של 137 ק"ג, בקשירת קשר לביצוע פשע ובשיבוש הליכי משפט עונש של 12 חודשי מאסר בין היתר בשל שיקולי שיקום ובניגוד להמלצתו העונשית של שירות המבחן. במקרה זה נאשם 2 סייע לנאשם 1 בכך ששכר מתחם הכולל יחידת גג גדולה לצורך הקמת מעבדת סמים. ערעורו של נאשם 2 התקבל מטעמי שיקום והועמד על 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות (ע"פ 7243/17 **יואב כץ נ' מדינת ישראל**) (פורסם בנבו, 19.3.2019).

בעניין זנזורי הנ"ל דחה בית המשפט העליון את ערעור המאשימה ואת הערעור שכנגד של נאשם 1 שהורשע בעבירות של קשירת קשר, שיבוש מהלכי משפט וייצור והפקה הכנה של סמים מסוכנים והותיר על כנו עונש של 26 חודשי מאסר. במקרה זה הנאשם בסיוע הנאשם 2 ששכר עבורו יחידת גג גדולה הקים מעבדה לגידול קנבוס. במעבדה נתפסו 137.6 ק"ג של סם מסוכן מסוג קנבוס.

בע"פ 5807/17 **משה דרחי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 18.6.2018) בית המשפט העליון דחה את ערעורו של נאשם 2 שהורשע בעבירות של סיוע לייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן וסיוע להחזקת סם שלא לצריכה עצמית ובעבירה של נהיגה בשכרות והותיר על כנו עונש של 15 חודשי מאסר. במקרה זה סייע נאשם 2 לסיוע בהחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית ולגידול סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של 76.85 ק"ג. נאשם 1 שהורשע בביצוע העבירות המושלמות נדון ל-30 חודשי מאסר.

בע"פ 6180/16 **טאופיק אלחרומי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 26.10.2016) בית המשפט העליון דחה את ערעורו של נאשם בעל עבר פלילי שהורשע בסיוע לגידול סם מסוג קנאביס במשקל של כ-80 ק"ג ובעבירות נלוות בגין סיועו בהשקיית שדה ובו שתילי קנבוס באזור מתוחם שהוגדר שטח צבאי סגור והותיר על כנו עונש של 20 חודשי מאסר בגין תיק זה והפעיל עונש מאסר על תנאי שהיה תלוי ועומד כנגדו (שני שליש במצטבר) כך שסך הכול הושת עליו 28 חודשי מאסר. בית המשפט העליון ציין כי מדיניות הענישה בהתייחס לגורמים השונים בשרשרת גידול, ייצור והפקת סמים נמצאת במגמת החמרה בשנים האחרונות.

בת"פ 41949-06-16 **מדינת ישראל נ' דוד אדרי** (פורסם בנבו, 26.3.2017) בית המשפט המחוזי גזר על נאשם בעל עבר פלילי שהורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירה של סיועלגידול ולהחזקת סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של 109 ק"ג בכך ששכר דירה בה נוהלה מעבדה מבלי שהייתה לו מעורבות בניהול המעבדה ובעיסוק בסמים עונש של שנת מאסר בפועל.

בת"פ (מחוזי-ת"א יפו) 46685-04-15 **מדינת ישראל נ' אוחנה ואח'** (פורסם באתר בית המשפט, 19.3.2015) גזר בית המשפט המחוזי על נאשמת 2 שהורשעה בעבירות של סיועלגידול סם מסוכן, שתי עבירות של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית ועבירה של החזקת סם מסוכן לצריכה עצמית עונש של 20 חודשי מאסר. במקרה זה דובר על גידול של סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של 99.3 ק"ג. נאשמת 2 סייעה בכך ששמרה על המקום, שהתה בו ואף ישנה בו.

בת"פ (מחוזי-ב"ש) 26451-10-19 **מדינת ישראל נ' סמי ראפעי** (פורסם באתר בית המשפט, 21.4.2020) גזר בית המשפט המחוזי על נאשם שהורשע בעבירות של סיוע לייצור, הכנה והפקה והחזקה של סם מסוכן שלא לצריכה עצמית. במקרה זה סייע הנאשם בגידול של 404 שתילים במשקל כולל של 146 ק"ג והוטל עליו עונש מאסר של 15 חודשי מאסר. יש לציין כי במסגרת הסדר הטיעון הגבילה המאשימה את טיעוניה לעונש ל-36 חודשי מאסר.

בת"פ (מחוזי-ב"ש) 6536-04-15 **מדינת ישראל נ' אוזנה ואח'** (פורסם בנבו, 15.2.2016), אותו צירפה המאשימה, גזר בית המשפט המחוזי במסגרת הסדר טיעון "סגור" לעונש על נאשם 1 שהורשע בעבירות של גידול סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של מעל 100 ק"ג, קשירת קשר לפשע ונטילת חשמל עונש של 45 חודשי מאסר, ועל נאשם 2 שהורשע בעבירות של סיועלגידול סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של מעל 100 ק"ג, קשירת קשר לפשע ונטילת חשמל שלא כדין עונש של 30 חודשי מאסר.

על נאשם 3 שהורשע בסיוע לגידול סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של מעל 100 ק"ג עונש של 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות. הסיוע של נאשם 2 במקרה זה היה החל משלב התכנון, ההכנות, הכשרת המבנה והכנת התשתיות והן בשלבי הגידול השונים של הסם. הסיוע של נאשם 3 היה למשך 3 ימים בשלב גידול הסם בכך ששהה במבנה ולן בו.

בת"פ (מחוזי-ב"ש) 12995-07-17 **מדינת ישראל נ' אלעסם** (פורסם בנבו, 8.7.2018) אותו צרפה ב"כ נאשמת 2, גזר בית המשפט על נאשם שהורשע בסיוע לגידול סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של 57.05 ק"ג ומתן היתר לחצרים עונש של 11 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון קיבל את ערעורו על חומרת העונש לרבות בשל העובדה כי ראיות ביחס לחלקו בעבירה והעמיד את עונשו על 6 חודשי מאסר (ע"פ 6031/18 **יוסף אלעסם נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 13.9.2018))

15. לא מצאתי בעניינו של נאשם 1 לחרוג ממתחם העונש ההולם אותו קבעתי ובתוך המתחם נתתי דעתי להודאתו ולחיסכון בזמן שיפוטי, לחרטה ולאחריות שלקח על מעשיו, לגילו, להתנהלותו הנורמטיבית עד לביצוע

העבירות בתיק זה, למצבו הבריאותי (כפי שמשתקף מהמסמכים הרפואיים שצרף) לנסיבותיו האישיות-משפחתיות המורכבות, לעובדה כי הוא נעדר עבר פלילי, לתקופה הממושכת בה הוא שוהה במעצר ולפגיעה של העונש בו ובמשפחתו.

מן הצד השני, יש לתת משקל לשיקולי ההרתעה של הנאשם (שבעניינו לא הוצג אופק שיקומי) ושל החברה כולה בשים לב לשכיחות תופעת גידול הסמים.

כפי שיפורט להלן, מצאתי להטיל בעניינו של נאשם 1 קנס לא מבוטל. קנס זה נדרש לנוכח חומרת העבירות, הנזק הקנייני שגרם לחברת החשמל והרווח הגדול שהיה אמור להתקבל מגידול הסמים. קנס זה מתכתב גם עם החלטתי לעניין חילוט הבית ושאלת ההרתעה כמפורט להלן. יחד עם זאת, נתתי דעתי לעניין הקנס גם למצבו האישי-כלכלי של הנאשם, לרבות לתקופת מעצרו הממושכת, כנדרש בסעיף 40ח לחוק העונשין.

16. ב"כ נאשמת 2 עתרה כאמור לחרוג ממתחם העונש ההולם ולהשית עליה עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות. סעיף 40ד(א) לחוק העונשין קובע כי:

"קבעייתהמשפטאמתחםהעונשהולםבהתאםלעיקרוןהמנחהומצאכיהנאשמהשתקסאוכיישיכוישלממשיששתקם,רשאהואלחרוגממתחםהעונשהולםולקבועאתעונשולהנאשםלפישקולישיקומו,וכןלהורותעלנקיטתאמצעישיקומיכלפיהנאשם..."

אין להקל ראש בעבירות שעברה נאשמת 2. חרף האמור, ראוי לזכור כי נאשמת 2 הורשעה בסיוע לעבירות ולא בעבירות מושלמות, ואף נסיבות הסיוע שהעניקה אינן כאמור מחמירות.

מעבר לכך, נתתי דעתי להודאתה של נאשמת 2, לחרטה ולבושה שחשה בעיקר כלפי ילדיה וערעור מעמדה כאם וכסבתא בשל כך כפי שעלה מתסקיר שירות המבחן, לגילה המבוגר, לתפקודה המקצועי והחברתי כמשתקף במסמכים שהוגשו על-ידי באת כוחה, למעמדה המשפחתי ולמידת השפעת נאשם 1 עליה, להעדר עבר פלילי ולהתנהלותה הנורמטיבית עד למקרה זה ונראה כי אכן מדובר במעידה חד פעמית.

נתתי דעתי גם להסדר החוב שהגיעה נאשמת 2 עם חברת חשמל, הסדר המהווה אף הוא אינדיקציה מסוימת ללקיחת האחריות של נאשמת 2 על מעשיה ותוצאות מעשיה.

נתתי דעתי גם להתרשמות שירות המבחן מנאשמת 2. כעולה מהתסקירים שהוגשו בעניינה, נאשמת 2 שולבה בהליך טיפולי, הגיעה לכל המפגשים, שיתפה פעולה והביעה ענין בתכנים, שיתפה את שירות המבחן כי היא נתרמת מההליך הטיפולי, חשה כי היא מפתחת ביטחון עצמי וחוסן נפשי, החלה ליצור יחסים חברתיים עם משתתפות בקבוצה והביעה רצון להמשיך בהליך הטיפולי. אכן, מהתסקירים עלה גם שנאשמת 2 מטילה אחריות על בן זוגה - נאשם 1, ואולם

לטעמי במקרה זה הדבר הוא נכון. כזכור נאשם 1 הוא המחולל, היוזם והמוציא לפועל העיקרי של העבירות, ונאשמת 2 נגררה אחריו לסייע לו. מכאן, שאין מקום לתת משקל רב, כפי שנעשה לעיתים, לעניין השלכת אחריות של נאשם על אחר. מעבר לאמור, וכזכור, בתסקיר השני שהוגש הובהר כי נאשמת 2 מתביישת במעשיה ומצטערת עליהם.

לסיכום עניין זה אציין, כי אף אם לא ניתן לומר בשלב זה שנאשמת 2 כבר השתקמה, סבורני כי בהחלט ניתן לומר שיש סיכוי של ממש שהיא תשתקם.

בשים לב לאמור, סבורני כי יש מקום לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם בעניינה של נאשמת 2. לא למותר להדגיש, כי האינטרס בשיקום הנאשמת הוא לא רק של הנאשמת עצמה וקרוביה כי אם גם של החברה כולה, ואף של גורמי השיקום אשר מעוניינים לראות פרי לעמלם.

לצד זאת ראוי להדגיש, כי אף אם מצאתי לחרוג ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום בעניינה של נאשמת 2, לא יהיה זה נכון, בשים לב לחומרת העבירות, להימנע כלל מהשתת עונש מוחשי וממשי: בנסיבותיו החריגות של מקרה זה, סבורני כי נכון יהיה להשית על נאשמת 2 עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, ברף הגבוה האפשרי.

בקשת החילוט

17. בטרם אדון בבקשת חילוט הבית של המאשימה אציג את ההסכמות אליהן הגיעו הצדדים, בהתאם להצהרתם המשותפת.

הצדדים הסכימו כי לא ינוהל הליך הוכחות ביחס לשאלת זהות הבעלים של הבית וכי הטיעונים ביחס לשאלה זו יהיו משפטיים על בסיס הסכמות עובדתיות.

במישור העובדתי הצדדים הסכימו כי:

הבית נרכש על-ידי נאשמת 2 כ-20 שנה לפני המועדים הרלוונטיים לכתב האישום;

הבית נרכש על-ידי נאשמת 2 ביחד עם בעלה הקודם שנפטר, למעלה מ-10 שנים לפני שהכירה את נאשם 1;

החשבונות של הבית היו רשומים על שם נאשמת 2 בלבד;

לאחר שהנאשמים הכירו, נאשם 1 עבר להתגורר יחד עם נאשמת 2 בבית, לפני למעלה מ-10 שנים; הנאשמים מעולם לא נישאו, והם ידועים בציבור;

הנאשמים עזבו את הבית כשנה לפני האירועים מושא כתב האישום;

לאחר שהנאשמים עזבו את הבית, הם עברו להתגורר בשכירות בבית אחר בירוחם;

על הבית קיימת משכנתא.

בדין הטיעונים לעונש ב"כ נאשמת 2 טענה כי שווי הבית עומד על 1.2 מיליון ₪. ב"כ נאשמת 2 צרפה מסמך (נ/ב1) של בנק מזרחי טפחות לפיו על הבית רובצת יתרת משכנתא בסך של 646,361.44 ₪ (נכון ליום 31.10.2021).

18. כאמור, המאשימה עתרה לחלט את הבית בו בוצעה העבירה ולהכריז על הנאשמים כסוחרי סמים. המאשימה הפנתה להוראות סעיף 36א לפקודת הסמים וטענה שהבית שימש אמצעי לביצוע העבירה. המאשימה טענה כי הנאשמים שכרו דירה אחרת ועברו להתגורר בה כשאת הבית בו התגוררו ב-10 השנים האחרונות ייעדו לצורך הקמת מעבדת סמים, כי אין מדובר בהתארגנות ספונטנית אלא בהתארגנות מקיפה, ברכישת ידע וציוד, ובהקמת תשתית ברמה גבוהה כפי שניתן להתרשם מתמונות הבית שצורפו לטיעונים. המאשימה הוסיפה כי הנאשמים הקדישו את כל הבית לצורך ביצוע העבירה והשתמשו בכל חדרי הבית, על שתי קומותיו והמחסן שבחוץ לצורך גידול הסמים. המאשימה הוסיפה כי עתרה להכריז על הנאשמים בכתב האישום כסוחרי סמים וזאת נוכח כמות הסם הגדולה שגידלו, ופוטנציאל פס הייצור של מעבדה זו. המאשימה הוסיפה לעניין זה כי אם בית המשפט יענה לבקשה להכריז על הנאשמים כסוחרי סמים ניתן יהיה לבצע חילוט בעין ללא פרופורציה להיקף העבירות והיקף הסם.

המאשימה צרפה פסיקה לעניין החילוט:

את ע"פ 10014/17 **ניסים קריספל נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 21.5.2015) (להלן: "עניין קריספל") בו נדרש בית המשפט העליון לערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של גידול סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל של כ-77.32 ק"ג ביחס להחלטה לחילוט חלקי של ביתו. במקרה זה הנאשם הוכרז כסוחר סמים וחולטו בנוסף לחילוט החלקי של הבית שני כלי רכב וכסף מזומן. בית המשפט המחוזי קבע כי חציו של הבית יחולט (סך של כ-950,000 ₪). חילוט חציו של הבית נקבע תוך קביעת מנגנון המאפשר לנאשם לשלם את הסכום שנקבע לחילוט וככל שהנאשם לא יעמוד במנגנון האמור יחולט הבית ויושבו לידי הנאשם החלק הנותר מדמיו לאחר קיזוז הסכום שנקבע.

בית המשפט העליון התייחס לשאלת חילוט בית מגורים בעבירות סמים וציין כי: **"הערעור מעלה סוגיות עקרוניות, הן בדבר פרשנות סעיפי החוק הרלוונטיים והן בדבר סוג הסנקציה הרלוונטית אך מאחר והוסכם בין הצדדים כי הדיון יתמקד אך בשאלת סכום החילוט לא נדרש בית המשפט לפרשנות זו"**.

בסופו של יום הפחית בית המשפט העליון את הסכום שנקבע לחילוט והעמידו על 300,000 ₪ בהתאם למנגנון שנקבע בבית המשפט המחוזי. בית המשפט העליון הוסיף כי: **"שקלנו את העניין, לרבות הממד התקדימי בגזר הדין, הנסיבות האישיות של המערער, וכמובן - נסיבות ביצוע העבירה. נראה, גם לנוכח עמדת הסנגוריה, כי יש מקום להגיע לתוצאה אחרת מזו שאליה הגיע בית המשפט המחוזי, כדי שזו תהיה מידתית והולמת. אף יוזכר הכלל לפיו כאשר בית המשפט פוסק בגזר הדין רכיב שיש בו משום חידוש, למשל בחומרתו או בעצם יישום הוראת דין- על השתת העונש להיעשות בצורה הדרגתית"**;

את ת"פ (מחוזי-י"ם) 52785-01-20 **מדינת ישראל נ' דלוג ואחר** (אתר בית המשפט, 7.7.2021) ואת ת"פ (שלום-רמלה) 41396-01-20 **מדינת ישראל נ' אלמוג רוחם** (פרסם בנבו, 1.7.2021), בהם נקבעו הוראות חילוט חלקיות על בתיים של נאשמים שהורשעו בעבירת גידול סמים

ואת רע"פ 6869/17 **יבגני פילברג נ' מדינת ישראל** (אתר בית המשפט, 11.9.2017) בו נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם שבעניינו, בין היתר, התקבלה הבקשה להכריז עליו כסוחר סמים בעבירת גידול סמים.

19. ב"כ נאשמת 2 עתרה להימנע מחילוט הבית. ב"כ נאשמת 2 הפנתה לעובדות המסוכמות וטענה כי הבית אותו מבקשת המאשימה לחלט הוא ביתה היחיד של נאשמת 2, בו היא מתגוררת עם שני ילדיה החיילים בנוסף לבנו של הנאשם ואשתו ושלושת ילדיהם, כי אין ליושבי הבית מקום אחר לגור, כי הכנסתה משמשת לכיסוי חובות תשלומי המשכנתא ותשלומי ההסדר שהגיעה עם חברת חשמל מה שמצמצם את אמצעי מחייתה.

ב"כ נאשמת 2 טענה כי בבחינת בקשת החילוט יש לתת את הדעת לחלקה של נאשמת 2 בביצוע העבירות כעולה מכתב האישום המתוקן; לכך שנאשמת 2 הורשעה בסופו של יום בעבירת הסיוע ולא בעבירה המושלמת; למשך הזמן בו גודלו הסמים ביחס לתקופה שהבית שימש למגורים; לנזק הכלכלי שנגרם לה מביצוע העבירות לרבות לתשלומים לחברת החשמל ולעיצומים הכספיים שיוטלו עליה במסגרת גזר הדין. ב"כ נאשמת 2 הוסיפה כי ההחלטה לגדל הסמים בבית בו התגוררו הנאשמים מלמדת על חוסר תחכום ובקיאיות בנושא.

ב"כ נאשמת 2 טענה, כי ככל שבית המשפט יורה על חילוט הבית לא יהיה לנאשמת מקום מגורים אחר ואמצעי מחייה סבירים נוכח מצבה הכלכלי וההוצאות הקיימות לה בעניינו של הבית (תשלום משכנתא וחוב לחברת החשמל בהתאם להסדר התשלומים אליו הגיעה).

ב"כ נאשמת 2 הוסיפה כי יש לראות בבית כמקום בו בוצעה העבירה ולא כרכוש ששימש לצורך ביצוע העבירה.

20. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים הגעתי למסקנה לפיה **במקרה חריג זה** אין להיעתר לבקשת המאשימה לחלט את הבית ששימש לגידול הסמים.

סעיף 36א(א)(1) לפקודת הסמים מורה כי: "**הורשע אדם בעבירה של עסקת סמים, יצווה בית המשפט, זולת אם סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפרט, כי בנוסף לכל עונש יחולט לאוצר המדינה כל רכוש שהוא - רכוש ששימש או נועד לשמש כאמצעי לביצוע העבירה או ששימש או נועד לשמש כדי לאפשר את ביצוע העבירה;**

סעיף 1 לפקודה מגדיר "**עבירה של עסקת סמים**" - **עבירה לפי פקודה זו שעונשה מאסר עשרים שנים או יותר**" ומגדיר את המושג "רכוש" לרבות מקרקעין.

21. לטעמי לא קיים ספק כי הבית בו גודלו הסמים, שהיה ריק, שימש כ"מעבדת סמים" לגידול סם מסוכן מסוג קנבוס ועל כן הוא עונה להגדרה לפי סעיף 36א(א) של רכוש ששימש כאמצעי לביצוע העבירה. לא מצאתי לקבל את טענת ב"כ נאשמת 2 כי יש לראות בבית אך כמקום בו בוצעה העבירה. מהתמונות שצרפה המאשימה ניתן להתרשם מהארגון ומהציד שהושקעו בהפיכת הבית למעבדת סמים. מעבר לאמור, השימוש בבית כולו על שתי קומותיו מעיד על כך שזה שימש כאמצעי לביצוע עבירת גידול הסמים ולמצער היה לו תפקיד כדי לאפשר את ביצוע העבירה.

22. חרף האמור, סבורני כי בענייננו קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים שלא להיעתר לא לבקשה להכריז על הנאשמים כסוחרי סמים ולא לבקשת החילוט.

23. **לעניין הכרזת נאשמים כסוחרי סמים** מורה סעיף 36א(ב) כי: **"בית המשפט שהרשיע אדם בעבירה של עסקת סמים והוכח לו כי הנידון הפיק רווח מעבירה של עסקת סמים או שהיה אמור להפיק רווח מעבירה כאמור, יקבע בהכרעת הדין, על פי בקשת תובע, שהנידון הוא סוחר סמים ומשעשה כן - יצווה בגזר הדין, כי בנוסף לכל עונש יחולט לאוצר המדינה כל רכוש של הנידון שהושג בעבירה של עסקת סמים, אלא אם כן סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפרט"**.

מכל הטעמים שיפורטו להלן ביחס לבקשת החילוט עצמה, מצאתי במקרה חריג זה להימנע מלהכריז על הנאשמים כסוחרי סמים. ואולם, מעבר לטעמים אלו מצאתי לתת משקל גם לכך שהנאשמים הם אנשים מבוגרים (סבים לנכדים), נעדרי עבר פלילי, הודו ולקחו אחריות על מעשיהם, לא הפיקו רווח כלכלי מביצוע העבירות (הגם שהיו אמורים להפיק רווח, למצער נאשם 1), התנהלו עד לביצוע העבירות באופן נורמטיבי, הגיעו להסדר עם חברת חשמל ביחס לחוב בגין החיבור הפיראטי לחשמל, ובסופו של יום הסמים לא הופצו ולא נגרם נזק ממשי מעבירות הסם.

בנוסף, בענייננו לא נקבע בהכרעת הדין שהנאשמים יוכרזו כסוחרים, שכן הדבר כלל לא נתבקש במעמד זה (הגם שמדובר בשיקול משני וטכני).

תופעת גידול הסמים בבתיים הולכת ומתרחבת למרות מגמת ההחמרה בענישה. תופעה זו סוחפת אליה גם אנשים נורמטיביים, מן היישוב, וזאת בשל הפיתוי להשגת רווח קל ומהיר. התגברות התופעה מחייבת לתת משקל מוגבר לעקרון הרתעת הרבים. בענייננו סבורני כי ניתן להשיג את אותו אפקט הרתעתי באמצעות הטלת עיצום כספי משמעותי מבלי להידרש לכלי החילוט.

24. כאמור, החלטתי לדחות את **בקשת החילוט**, וזאת מכמה טעמים:

ראשית, למרות שאין מניעה חוקית לחלט מקרקעין ראוי לחזור ולהדגיש כי אין דומה חילוט של בית מגורים לחילוט של רכב או מיטלטלין או מקרקעין אחר. נראה כי לא בכדי התקשתה המאשימה למצוא מקרים של חילוט (מלא) של בית

מגורים. בענייננו בקשת החילוט מתייחסת לבית שמשמש את נאשמת 2, את ילדיה ואת ילדי נאשם 1 למגורים וחילוטו עלול להביא לפגיעה לא מידתית במי שאינם קשורים בביצוע העבירה.

שנית, עיון בפסיקה שצרפה המאשימה בה חולט בית מגורים בעבירה של גידול סמים (אף במשקלים קטנים יותר מבענייננו) מלמד כי השימוש בכלי זה נעשה במשורה ובאופן מדוד. בעניין קריספל (פס"ד המרכזי לעניין זה) ציין כאמור בית המשפט העליון כי "**הערעור מעלה סוגיות עקרוניות, הן בדבר פרשנות סעיפי החוק הרלוונטיים והן בדבר סוג הסנקציה הרלוונטית**". בהמשך הבהיר בית המשפט העליון כי יש בכך ממד תקדימי שמהווה חידוש ושעל בית המשפט לנקוט משנה זהירות ולהשתמש בו באופן מדוד והדרגתי.

המקרים אליהם הפנתה המאשימה בפסיקה שצרפה מתייחסים לנאשמים שהורשעו בביצוע **העבירה המושלמת**. בענייננו, **נאשמת 2 הורשעה בעבירה של סיוע לגידול סמים ולא בעבירה המושלמת**. מעבר לאמור, **מידת הסיוע של נאשמת 2 נמצאת ברף הנמוך**. נאשמת 2 לא הייתה שותפה לתכנון, לארגון, לקניית הציוד ולפעולות של נאשם 1 לרבות החיבור הפיראטי לחברת החשמל בהכשרת בית המגורים כמעבדת סמים. נאשמת 2 הצטרפה בשלב מאוחר מאוד, למשך זמן קצר וזאת לאחר שנאשם 1 הכשיר ותפעל את המקום כמעבדת סמים לרבות הרכישה והטיפול בשתילים. כן עלה בענייננו כי מידת ההשפעה של נאשם 1 על נאשמת 2 בכלל ובביצוע העבירות בפרט הייתה משמעותית.

שלישית, לטעמי קיים ספק בדבר אפשרות החילוט בעניינה של נאשמת 2. סעיף 36א לפקודת הסמים מאפשר חילוט רק בעבירות של "עסקת סמים", עבירות המוגדרות בסעיף 1 כעבירות שלצדן עונש מאסר של 20 שנות. אמנם, העונש שלצד העבירה של גידול סמים עומד בקריטריון זה, אך בענייננו הורשעה נאשמת 2 בעבירה של סיוע לגידול סמים, ומכאן שבהתאם לסעיף 32 לחוק העונשין העונש על עבירת הסמים שעברה הנאשמת הוא מחצית מהעונש שנקבע לעבירה המושלמת מה שמעמיד בספק את האפשרות להורות על חילוט הבית בעניינה של נאשמת 2.

יוער, כי על פניו ההגדרה של "ביצוע העבירה" כאמור בסעיף 36א לפקודת הסמים יכולה להכליל את עניינה של נאשמת 2 אך בכל הקשור ליסוד של **סוג הרכוש** שניתן לחלט, כאמור בסעיפים 36א(1)(א) ו-2) אך לא נכנסת היא תחת כנפי התנאי הבסיסי של **סוג העבירה** שרק בהתקיימותו יש לצוות על חילוט כאמור ברישא של סעיף 36א(א).

25. יטען הטוען, כי בכל הנימוקים שהוזכרו אין כדי לשלול חילוט הבית בזיקה לנאשם 1 ולעבירות שזה עבר. על כך אשיב, כי אף אם הדבר הנכון, הרי שלנוכח ההסכמות העובדתיות אליהן הגיעו הצדדים בהקשר זה, ספק בעיני אם נכון להגיע לתוצאה זו.

כאמור, בהתאם להסכמות הצדדים, מדובר בבית מגורים שרכשה נאשמת 2 כ-20 שנה לפני המועדים הרלוונטיים לכתב האישום ביחד עם בעלה הקודם שנפטר, וזאת למעלה מ-10 שנים לפני שהכירה את נאשם 1.

על משמעות תקופה זו ניתן ללמוד למשל מסעיף 31 (6) לפקודת הסמים היוצרת חזקת זיקה בין הרכוש של בן זוג (או

מקורב אחר כמפורט באותו סעיף) לרכוש של הנידון שהוכרז כסוחר סמים ונתפס כאילו זה הושג בעבירת סמים, אלא אם הרכוש הגיע לידי או לידי בן הזוג לא מאוחר משמונה שנים שקדמו ליום הגשת כתב האישום.

מעבר לאמור, על הבית קיימת משכנתא שרשומה על שם נאשמת 2, חשבונות הבית היו רשומים על שמה בלבד ונאשם 1 מעולם לא נישא לנאשמת 2. בכל אלה יש כדי להצביע על זיקה מוחלטת של נאשם 2 לבית.

לא זו אף זו, בהתאם להסכמות העובדתיות, המעבר לדירה שכורה ועזיבת הבית התרחשו כשנה לפני האירועים מושא כתב האישום מה שמלמד שאלה לא היו חלק מהתכנית העבריינית ובכל אופן לא באופן מודע על-ידי נאשמת 2.

אם לא די בכל האמור, סעיף 36ג(ב) לפקודת הסמים קובע כי חילוט ייעשה רק בכפוף לכך שלבעל הרכוש ולבני משפחתו המתגוררים עמו יהיו אמצעי מחיה סבירים ומקום מגורים סביר.

ב"כ נאשמת 2 עמדה על מצבה הכלכלי של נאשמת 2 בשים לב לתשלומי המשכנתא הרובצת על הבית ולתשלומים בגין ההסדר החוב אליו הגיעה עם חברת החשמל בשל החיבור הפירטי של נאשם 1 לחשמל. מטיעוניה, שגובו במסמכים, עולה שחילוט הבית והוצאות שייגזרו מכך (לרבות תשלום עבור דמי שכירות) עלול להביא לתוצאה שלנאשמת 2 ולמשפחתה לא יהיו אמצעי מחייה סבירים, ואף קיים ספק בדבר קיומו של מקום מגורים סביר.

לסיכום עניין זה אחזור על מסקנתי לפיה במקרה חריג זה לא מצאתי להכריז על הנאשמים כסוחרים סמים ולא מצאתי להורות על חילוט ביתה של נאשמת 2.

26. לאור כל האמור לעיל אני גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1

א. 32 חודשי מאסר בניכוי ימי מעצרו.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום שחרור הנאשם ממאסרו, שלא

יעבור עבירת סמים מסוג פשע.

6 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום שחרור הנאשם ממאסרו, שלא

יעבור עבירת סמים מסוג עוון.

ג. קנס בסך של 75,000 ₪ או 100 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בעשרים שיעורים
חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.4.2022.

נאשמת 2

א. 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. העבודות יבוצעו במרכז יום לקשיש
מיום 23.2.2022, חמישה ימים בשבוע על-פי טווח השעות המתאפשר בחוק.

הובהרה לנאשמת 2 חשיבות ביצוע העבודות ונפקות העדר שיתוף פעולה.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מהיום, שלא תעבור עבירת סמים מסוג פשע.

6 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מהיום, שלא תעבור עבירת סמים מסוג עוון.

ג. קנס בסך של 25,000 ₪ או 25 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בעשרה שיעורים
חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.4.2022.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ד טבת תשפ"ב, 28 דצמבר 2021, במעמד
הצדדים.